

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN vzw

samen dementie draagbaar maken

DESIGN & PRINT: WWW.TWINDESIGNVBA.BE

Driemaandelijks blad van de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw

Lid van de Ligue Nationale Alzheimer Liga asbl/vzw/VoG - Registratienummer: P00 2048

Onder de Hoge Bescherming van Hare Majesteit de Koningin

NIEUWJAARSSAMENKOMST
29 JANUARI 2015

SYMPOSIUM
JONGDEMENTIE

INTERVIEW
KARLIEN AERTS

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN vzw

samen dementie draagbaar maken

Rubensstraat 104/4, 2300 Turnhout
T 014 43 50 60, F 014 43 76 54
secretariaat@alzheimerliga.be
www.alzheimerliga.be
BE87 3101 0355 8094

0800 15 225

GRATIS INFOLIJN

enkel via vaste lijn in België

Terugzendadres: Rubensstraat 104/4, 2300 Turnhout • Verantwoordelijke uitgever François De Vleeschouwer – Platanenlaan 9 – 2200 Herentals

INHOUD

Cover	1
Inhoud	2
Colofon	2
Voorwoord	3
Onze Liga in de kijker	4
Ontvangen giften	7
Een kijkje bij Familiegroepen Dementie regio's Eeklo en Mol	8
Alzheimer Liga Vlaanderen in samenwerking met	9
Focus op dementie	11
Publicaties	18
Alzheimer in de pers	20
Regionale werking	22
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Antwerpen:</i>	22
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Limburg:</i>	23
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Oost-Vlaanderen:</i>	24
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie Vlaams-Brabant:</i>	25
<i>Alzheimer Liga Vlaanderen provincie West-Vlaanderen:</i>	26
Steun ons: doe een gift!	27

COLOFON

De Alzheimer Liga Vlaanderen vzw is een vereniging van families en hulpverleners geconfronteerd met de ziekte van Alzheimer en aanverwante aandoeningen, en is lid van de Ligue Nationale Alzheimer Liga asbl/vzw/VoG.

SECRETARIAAT

Rubensstraat 104/4
2300 TURNHOUT
Tel.: 014 43 50 60
en 0800 15 225 (gratis via vaste lijn)
secretariaat@alzheimerliga.be

LIDMAATSCHAP

Gewoon lid € 10

Rekeningnummer: 310-1035580-94, IBAN BE77 3101 0355 8094. De Alzheimer Liga Vlaanderen is door het Ministerie van Financiën erkend om belastingvrijstelling te verlenen voor giften. Schenkingen van in totaal minstens 40 euro per jaar (storting lidgeld niet inbegrepen) geven een belastingvermindering van 45%. De Alzheimer Liga Vlaanderen is erkend om legaten te aanvaarden. De Alzheimer Liga Vlaanderen is aanvaard als lid van de VEF (Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving).

"Alzheimer": driemaandelijks informatieblad van de Alzheimer Liga Vlaanderen vzw.

VOORWOORD

Spin in het web ...

Niets of niemand staat op zichzelf. Om dat te weten, hoeven we maar naar de natuur te kijken. Het menselijk brein kent miljarden hersencellen. Veel meer dan door de kwaliteit van iedere cel op zich, wordt levenskwaliteit gegarandeerd door de ontelbare verbindingen van de cellen met mekaar. Prikkel worden doorgegeven van cel naar cel, in alle richtingen. Als de verbinding verbroken is, komt er uitval. Tientallen kilometers bloedvaten voorzien alle lichaamsdelen van zuurstofrijk bloed; via ragfijne haarvaatjes wisselen de grotere bloedvaten stoffen uit, die aan- en afgevoerd worden. Als de onderlinge verbindingen verstopten, komen de problemen opduiken. Enzymen, vitamines, hormonen worden opgenomen en naar de juiste organen gestuurd via geëigende wegen: één groot web waarvan elk onderdeel de eigen onmisbare functie heeft.

De spin weeft haar net, broos en sterk tegelijkertijd. Midden in het web weeft de spin ijverig voort. Het gaat niet anders bij mensen. Een leefgemeenschap bouwt aan kwaliteit via de onderlinge verbindingen van mensen die er deel van uitmaken. Ook onze Alzheimer Liga Vlaanderen is één groot web met zovele onderlinge verbondenheid van honderden actoren: medemensen met dementie, mantelzorgers, familieleden, vrijwilligers, kernleden, werkgroepleden, stafmedewerkers, directeur, bestuurders, hulpverleners in organisaties en instellingen, politieke instanties en middenveldspelers, wetenschappers, ...

Prachtig om te zien hoeveel enthousiasme, inzet, gedrevenheid, zorgzaamheid en deskundigheid onderling aangeboden en uitgewisseld wordt met één gemeenschappelijk doel: "Samen dementie draagbaar maken." Zoveel spinnen die ijverig weven aan dat grote sterke net ...

Laat de komende lente een uitnodiging zijn om met vernieuwde energie verder te werken, ieder vanop de eigen plaats en met de eigen mogelijkheden. Vergeet het niet: je staat er niet alleen voor!

Hartelijke groeten,

François De Vleeschouwer
Voorzitter Alzheimer
Liga Vlaanderen

Hilde Lamers
Directeur Alzheimer
Liga Vlaanderen

NIEUWJAARSSAMENKOMST – 28 JANUARI 2015

Op 28 januari 2015 kwamen we samen met een vijftigtal vrijwilligers in Sint-Niklaas om het nieuwe jaar goed in te zetten.

We vlogen er direct in met de creatieve, interactieve workshop over plezierig en creatief communiceren met personen met dementie door Gerard Aerts en Trudie Appermans van vzw L.A.C.H. (Liga ter activering van creativiteit en humor; www.lach-humor.be). We konden ervaren hoe je door een authentieke, positieve lichaamshouding in contact kan komen met je medemensen. Vervolgens wenste onze voorzitter, François De Vleeschouwer, in naam van onze directeur, Hilde Lamers, en het voltallige bestuur van de Liga ons allen een gelukkig Nieuwjaar. Als afsluiter genoten we van heerlijke broodjes, een fruittaartje en een lekker glas wijn.

Ook dit jaar organiseerden we een tombola, waarbij een driedaagse citytrip voor twee personen naar Parijs werd weggeschenken. De gelukkige winnaar was Koen Dockx, voorzitter van de Familiegroep Dementie regio Zwijndrecht. Enjoy the citytrip Koen!

Elke vrijwilliger die vorig jaar actief was, ontving een waardebon van Oxfam.

ALZHEIMER LIGA – 30 JAAR

De Alzheimerliga ging van start in 1985 en bestaat nu dus 30 jaar. Wat klein begon onder impuls van Professor Dokter Franz Baro is nu 30 jaar later uitgegroeid tot een "PAREL".

Toen 30 jaar geleden de Liga werd gesticht was de hamvraag: "Hoe kunnen wij dementie meer en beter bekend maken bij eigenlijk zowat iedereen, zowel de professionelen als de geïnteresseerde burgers?" Om dit waar te maken, hebben erg betrokken vrijwilligers met veel enthousiasme overal ten lande spreekbeurten gegeven, nieuwe vrijwilligers gezocht, samenwerking opgezet met andere organisaties en woonzorgcentra in hun zoektocht naar hoe omgaan met personen met dementie.

Bij het ijveren voor betere leef- en zorgomstandigheden gingen de vrijwilligers actief lobbyen en zelfs deelnemen aan diverse manifestaties om hun standpunt, samen met heel wat andere partijen, kracht bij te zetten.

Het is een gemeenplaats geworden. We leven in een kennis- en informatiemaatschappij waarbij info vlot verkrijgbaar is via sociale media. Het persoonlijk contact blijft echter meer dan noodzakelijk en is dan ook de rode draad doorheen de werking van de Alzheimer Liga Vlaanderen. Onze familiegroepen zorgen als lotgenotencontact voor bron en herbronning van kennis maar ook voor mooie kansen tot persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling.

30 kaarsjes uitblazen verplicht ons even achterom te kijken. Wij zijn vooruit gegaan, traag maar gestadig. Dementie is nu beter gekend dan bij de start van de Liga.

30 jaar verplicht ons ook vooruit te kijken. We zien nog veel werk, maar met de hulp van erg betrokken vrijwilligers zullen we de volgende 30 jaar met veel enthousiasme

"dementie samen draagbaar maken"

SYMPOSIUM JONGDEMENTIE GENT – 11 FEBRUARI 2015

Het avondsymposium Jongdementie op 11 februari 2015 was een samenwerkingsinitiatief tussen het regionaal expertisecentrum Paradox en de Ontmoetingsgroep Jongdementie regio Gent. Op deze welgeslaagde avond bereikten we een 70-tal deelnemers.

De avond startte met een getuigenis van een familielid van een jonge persoon met dementie. Dr. Anne Sieben vertelde ons meer over de aandoening

dementie, diagnose, behandeling, erfelijkheid, ... op jonge leeftijd, dementie begonnen voor de 65 jaar. Ten slotte lichtte Veerle De Bou van het Expertisecentrum Dementie Paradox ons het belang toe van een goede ondersteuning van de mantelzorgers en de persoon met jongdementie. Ze stelde de initiatieven voor die zich specifiek richten naar jonge mensen met dementie en hun familie.

WEEK VAN DE VRIJWILLIGER

FAMILIEGROEPEN DEMENTIE BEGELEIDEN

Vanaf 2015 wordt tweemaal per jaar (voor- en najaar) de vorming "Familiegroepen Dementie begeleiden" voorzien in het vormingsaanbod van de Alzheimer Liga Vlaanderen. Zowel onze vrijwilligers als externe geïnteresseerden kunnen van deze vorming genieten.

De vorming van het voorjaar vond plaats op 12 maart 2015. De volgende vorming gaat door op dinsdag 3 november 2015 van 13.30 uur tot 16.30 uur in het Officenter, Rubensstraat 104/4, 2300 Turnhout.

We vragen aan de geïnteresseerde deelnemers om zich tijdig in te schrijven bij de educatieve stafmedewerker Laura Weyns (laura.weyns@alzheimerliga.be of 0495 21 41 19).

JAARVIERINGEN FAMILIEHULP

Familiehulp, dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg, startte dit jaar met een referentiewerking dementie in de regio's Antwerpen, Mechelen, Turnhout, Herentals en Brussel-Halle-Vilvoorde. In het voorjaar van 2015 stonden hun jaarvieringen in het thema van dementie. Op deze jaarvieringen komen tussen de 450 en 550 medewerkers per regio samen om vorming te volgen en het jaar feestelijk in te zetten.

Dit jaar werd de vorming: "positieve beeldvorming bij dementie" verzorgd door Expertisecentrum Dementie Tandem. Karin Willemen, voorzitter van de Familiegroep Dementie regio Brasschaat, bracht haar

getuigenis over de zorg voor haar vader met dementie. De jaarvieringen zijn een unieke kans om informatie te delen met de basiswerkers van Familiehulp. Zij zijn immers dagelijks bij personen thuis aanwezig en hebben een belangrijke signaal- en doorverwijsfunctie.

Omdat onze Alzheimer Liga binnen de zorg voor mensen met dementie een zeer belangrijke partner is, waren we telkens present met een infostand. We willen dat de basiswerkers onze Alzheimer Liga en specifiek onze Familiegroepen Dementie goed leren kennen, zodat zij hun cliënten en mantelzorgers gepast kunnen informeren en doorverwijzen.

De Alzheimer Liga Vlaanderen wenst langs deze weg de families en vrienden van Georges Aerts, Francine Deraemaeker, Karel De Backer, Lie Vaes en Mariette Van Impe te condoleren met het verlies van hun bemind familielid. Zij kozen er spontaan voor om, naar aanleiding van deze gebeurtenis, de Liga financieel te steunen. Wij danken de familie en iedereen van harte voor dit mooie gebaar.

FINANCIËEL RUGGENSTEUNTJE

Heel wat sympathisanten en organisaties vergeten de Alzheimer Liga Vlaanderen niet. Wij danken de families Deruyck, Laridon, Jacquemy, Vale en Gil y Laguna voor de mooie giften die zij schonken aan de Liga.

Depro Profiles deed eind 2014 een duit in het zakje door hun kerstwensen digitaal te versturen naar klanten en leveranciers. Zij spaarden hierdoor € 1.000

uit die aan de Alzheimer Liga geschonken werd als steun voor onze activiteiten. Dank jullie wel!

De kartoenistenvereniging IHA (International Humour in Art) organiseerde in 2014 een cursiefjeswedstrijd. De eerste prijs werd postuum toegekend aan Gust van Broeckhoven, de auteur van het boek "Alzheimer, de voltooid vergeten tijd". Het bijhorende bedrag van € 500 dat geschonken werd door Zeppo bvba werd daarbij toegekend aan de Alzheimer Liga. Een fijne schenking!

Een woord van dank gaat ook uit naar de schenkingen die wij mochten ontvangen van Groep Archo Architecten, DOTzorg en Aquarius die allen een mooi bedrag aan de Alzheimer Liga overmaakten.

Uiteraard wensen wij nogmaals iedereen die in het kader van Music For Life 2014 onze Liga gesteund heeft heel hard te bedanken. Een warme afsluiter van een mooi jaar!

EEN KIJKJE BIJ FAMILIEGROEPEN DEMENTIE

REGIO'S EEKLO EN MOL

EERSTE LUSTRUMVIERING FAMILIEGROEP DEMENTIE REGIO EEKLO

Het was feest op 13 maart 2015 te Eeklo!

Voorzitter Frederik Kochuyt van de Familiegroep aldaar, mocht samen met zijn kernleden, en bijgestaan door de provinciale contactpersoon Jan Barbe, meer dan veertig genodigden ontvangen in de stijlvolle omgeving van de gemeentebibliotheek.

In aanwezigheid van schepen Mevrouw Rita De Coninck, genoten de aanwezigen van de schitterende film "Vergeet me niet", regie David Sieveking.

Deze film liet ons op indringende wijze aanvoelen hoe de eens zo gedreven en politiek geëngageerde Grätel stilaan gegrepen wordt door het dementieproces in al zijn dimensies. Partner, zoon en dochter

zoeken nieuwe evenwichten en aangepaste vormen in het samenleven met hun vrouw en moeder, en met elkaar. In de nabespreking werd duidelijk hoe belangrijk zelfzorg en samenspraak worden voor de mantelzorgers en de bredere familiale omgeving.

De voorzitter van Familiegroep Dementie Eeklo zette de aanwezige mantelzorgers letterlijk in de bloemetjes! Schepen De Coninck lichtte het dementievriendelijke beleid van het gemeentebestuur toe met enthousiaste gedrevenheid.

De viering werd besloten met een warme vriendschappelijke receptie.

We spreken onze dank en waardering uit voor al wie in Eeklo "dementie samen draagbaar maakt".

LEZING CHRISTINE VAN BROECKHOVEN REGIO MOL

Een goed voorbeeld van een dementievriendelijke gemeente is Mol.

Verschiede verenigingen, waaronder onze Familiegroep Dementie regio Mol, organiseerden een lezing met professor Van Broeckhoven als gastspreker. Voorafgaand aan deze lezing was er een kleine infobeurs met standen van onder andere huisvandeMens, plaatselijke woonzorgcentra en ook onze Alzheimer Liga Vlaanderen.

Een opkomst van 210 personen getuigt van een geslaagde avond!

Voor een algemene indruk, kan je het filmpje bekijken op: <http://tvmol.be/activiteiten/lezing-prof-christine-van-broeckhoven-over-alzheimer-en-dementie>

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN IN SAMENWERKING MET ...

DE ALZHEIMER CODE SEPTEMBER – OKTOBER 2015

In september-oktober van dit jaar loopt in Vlaanderen en Brussel het kunstproject 'De Alzheimer Code'. De drie initiatiefnemers – Alzheimer Liga Vlaanderen, Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en Hellebosch vzw – werken voor de gelegenheid samen met tal van culturele organisaties. Het project is sensibiliserend en biedt tentoonstellingen, reflectiemomenten en interactieve voorstellingen. Op vrijdag 18 september gaat 'De Alzheimer Code' feestelijk van start in de grote concertzaal van het Antwerpse kunstcentrum deSingel. Het wordt een warme avond waarin vele stemmen klinken.

Tickets:

€ 20, € 15 en € 10

Reservering via deSingel:

www.desingel.be / +32 (0)3 248 28 28

Meer info vanaf 1 juni op www.alzheimercode.be, op onze eigen website en in de media.

DE ALZHEIMER CODE

HANDLEIDING "DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTEN"

We vestigen graag de aandacht op de "Handleiding Dementievriendelijke gemeenten", van Veerle Baert, onlangs gepubliceerd door de uitgeverij Politeia. Deze publicatie is een samenwerking tussen VVSG, Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, de Koning Boudewijnstichting en Alzheimer Liga Vlaanderen vzw.

Eén exemplaar van deze gids werd uitgereikt aan elke Familiegroep Dementie tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst in Sint-Niklaas op 28 januari 2015.

In deze uitgave wordt op een overzichtelijke wijze informatie verstrekt, onder meer over het oprichten van een stuurgroep over dementie in de gemeente. De "dementiemeter" die vermeld wordt in het boek

kwam tot stand met medewerking van onze Liga, de Koning Boudewijnstichting en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. Er werd een apart hoofdstuk gewijd aan de "Familiegroepen / lotgenotencontact" (H.6.4, p.71 e.v.). Daarnaast wordt de visie van onze Liga samen met de visie van Expertisecentrum Dementie Vlaanderen op een dementievriendelijke gemeente in het boek verduidelijkt.

Deze informatie is niet alleen nuttig voor beleidsverantwoordelijken van de gemeente, maar ook voor onze kernleden. Zij kunnen deze gids aanwenden om directe en nuttige contacten te leggen tussen de Familiegroep Dementie en het gemeentebestuur. Het is een grote meerwaarde dat de werking van de Familiegroep Dementie gekend is bij het gemeentebestuur. Het kan immers aanleiding geven tot (financiële en/of logistieke) ondersteuning van initiatieven, bekendmaking, enzovoort.

We moedigen alle Familiegroepen Dementie aan om mee te werken aan een "dementievriendelijke gemeente" in hun regio.

Naar een ontwerp tekst van F. Van de Weyer, voorzitter Familiegroep Dementie regio Deinze.

KENNISAGENDA

In het vorige tijdschrift (nr. 109 - Jan-feb-maart) werd er alvast een kort woordje geschreven over de kennisagenda, een publicatie die tot stand is gekomen door de samenwerking tussen de Alzheimer Liga Vlaanderen en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen.

De kennisagenda probeert de praktijk van dementiezorg en wetenschap in Vlaanderen beter op elkaar af te stemmen door in beeld te brengen welke kennisvragen onvoldoende beantwoord zijn, waar de prioritaire kennisleemtes zitten en op welke plaatsen onderzoeks- en innovatie-initiatieven het meest kunnen bijdragen aan een moderne dementiezorg in Vlaanderen.

De kennisagenda is ondertussen digitaal beschikbaar op onze website (http://www.alzheimerliga.be/mod_news/kennisagenda-op-weg-naar-moderne-dementiezorg/) of kan per post toegestuurd worden indien u ons secretariaat contacteert (secretariaat@alzheimerliga.be of 014 43 50 60)

Dementie

*Tijd ledigt de kan der wijsheid
Nu de vruchten wiens dorst deze leste hem
Verlieten en de boom die deze voortbracht
De herfst steeds doorwoelt*

*Het geleden verleden krimpt synchroon
Met de levenslust in de grijze ogen
Waar in leeuwenmanen die ooit vurig brandden
Nu vervliegen met de bries van de oude dag*

*De ratio druipde van de barstende wortels
Niets dringt door tot een vermoeide geest
Ook niet de laatste druppel uit die ene kan
Die nooit meer zal worden gevuld*

Martijn Hus

"GLOBAL ACTION AGAINST DEMENTIA"

"SAMEN MET DE ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN ZULLEN WE DE KAART VAN PERSONEN MET DEMENTIE BLIJVEN TREKKEN"

Op 16 en 17 maart 2015 organiseerde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de eerste ministeriële conferentie voor een wereldwijde aanpak tegen dementie. Jurn Verschraegen, directeur van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en partnerorganisatie van de Vlaamse Overheid werd door minister Vandeuren gevraagd de Vlaamse overheid te vertegenwoordigen en nadien verslag uit te brengen. Wij konden Jurn strikken voor een korte impressie vanuit Genève, gaststad van deze WHO-conferentie.

Hoe kwam men erbij om deze conferentie te organiseren?

"De conferentie werd door het ministerie van Gezondheid van het Verenigd Koninkrijk georganiseerd, als opvolger van de G8 conferentie in Londen van 13 december 2013", vertelt Jurn Verschraegen. "Op de bijeenkomst van de WHO waren meer dan 80 landen vertegenwoordigd, 400 deelnemers, waaronder 3 vertegenwoordigers vanuit België (federale, Vlaamse en Waalse overheid). Er was een duidelijk besef dat dementie een wereldwijde uitdaging geworden is. Zo goed als alle landen beschikken over een nationaal dementieplan, al dan niet samen met een programma voor geestelijke gezondheidszorg of degeneratieve neurologische aandoeningen. Er werd onder meer gesteld dat van alle chronische ziekten dementie gepaard gaat met het meeste co-morbiditeit (bijkomende aandoeningen). Op de conferentie werd aangehaald dat dementie niet enkel enorme menselijke en economische gevolgen heeft voor het individu en zijn familie, maar ook een geweldige maatschappelijke en financiële impact waarvan de gevolgen stilaan voorspelbaar worden."

Jurn: "Momenteel hebben 47 miljoen mensen, wereldwijd, deze diagnose. Dit aantal zal ongeveer verdubbelen over 15 jaar en verdrievoudigen tegen 2050. Er is een duidelijk evolutie in het voorkomen (de prevalentie) die evolueert van 5 naar 8% van de populatie bij mensen ouder dan 65 jaar. De vraag werd gesteld of de jongere generatie hierop is voorbereid... Demografisch en geografisch leven 60% van de mensen met dementie in landen met een gemiddeld of beperkt inkomen. In deze landen is eveneens de grootste groei te verwachten, hierdoor komt een steeds groter gewicht op zwakke schouders."

Werd er iets gezegd over de behandeling?

Jurn: "Het is de betrachting om tegen 2025, in samenwerking met de universiteiten en industrie een behandeling op punt te hebben. Geen gemakkelijke opdracht zoals blijkt uit de huidige stand van zaken met betrekking tot onderzoek en de impasse op het vlak van therapie. Men deed een pleidooi om wetenschappelijk onderzoek meer ondersteund te laten worden door de

overheid. Het farmaceutische onderzoek dreigt immers af te haken ingevolge het gebrek aan resultaten en de hoge kosten. Professor Van Broeckhoven heeft dit onlangs ook nog terecht aangehaald als een probleem. Uit de discussie bleek dat er moet ingezet worden op de pijlers (multidisciplinaire) behandeling én zorg. Het ter beschikking stellen en gebruiken van op bewijs gebaseerde praktijken is een voorwaarde voor goede zorg. Hiertoe is een integraal beleid noodzakelijk, een toename van de financiële middelen, een "open science"-strategie en het weghalen van de juridische belemmeringen voor het uitwisselen van de onderzoeksdata wereldwijd. Data-ontwikkeling en data-deling zijn de basis voor verbetering, een afgesproken beleid moet dit mogelijk maken."

Wat waren verdere adviezen?

Jurn: "Naast specifieke opleidingsprogramma's voor hulpverleners – ik verwijs bijvoorbeeld naar onze opleidingen dementiekundige basiszorgverlener of deze tot referentiepersoon dementie – mikt men ook op technologie (telegeneeskunde, informatisering van zorgdossiers). Een cocktail van benaderingen waarvoor internationale samenwerking nodig is en een coördinatie en harmonisering van de verschillende researchprojecten en werkmethode die zich momenteel wereldwijd ontwikkelen."

Tijdige detectie van de aandoening is essentieel, monitoring een noodzaak. De zorgpijler beoogt het meten, de evaluatie en de ontwikkeling van de kwaliteit van de zorg;

tevens van de levenskwaliteit van de betrokkenen en de ondersteuning van alle zorgverstrekkers. Dementie moet volgens de deelnemers aan de conferentie volwaardig deel uitmaken van het volksgezondheidsbeleid op elk beleidsniveau. Er werd gepleit voor een inclusief beleid waarbij de persoon centraal staat, niet de ziekte of aandoening."

"Ook al waren alle landen het eens over het belang van dit thema en deze vergadering, toch zijn er belangrijke verschillen merkbaar als gevolg van cultuur, ontwikkeling en financiële draagkracht."

De vele voorgestelde modellen en realisaties hebben dit verwoord. Het was dan ook een hele opdracht om een gezamenlijke, en toch sterke "Call for action" op te stellen. Voorafgaandelijk werd hierover met de Belgische afgevaardigden van Vlaanderen en Wallonië overlegd. Naast een Global Action is er ook nood aan een Europees actieplan tegen dementie. Luxemburg neemt in juli aanstaande het Europees Voorzitterschap op, het thema "Dementie" wordt een prioriteit. Ook Nederland (2016) kondigde aan om dit thema als een prioriteit op

de agenda plaatsen."

Jurn Verschraegen eindigt hoopvol: "Samen met de Alzheimer Liga Vlaanderen zullen we de kaart van personen met dementie blijven trekken: voor een kwalitatief bestaan is dat zeker noodzakelijk. Daarom kijk ik ook uit naar het eerstvolgende overleg met de minister die gevraagd heeft hem een samenvatting van de conclusies van de conferentie toe te lichten. Misschien zijn ze wel de aanzet tot een geactualiseerd Vlaams dementieplan."

Dankjewel voor het gesprek en mooi dat we hierin bondgenoten mogen zijn!

Interview door Hilde Lamers

CONTACTPUNT DEMENTIE OPGESTART MAATSCHAPPELIJKE WERKERS VAN DE ZIEKENFONDSEN IN DE BRES VOOR PERSONEN MET DEMENTIE EN HUN MANTELZORGERS

Op 12 maart '15 lanceerde Vlaams minister Vandeurzen samen met de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen het 'contactpunt dementie' voor zorgactoren. Het contactpunt zorgt ervoor dat hulp- en zorgverleners op een laagdrempelige manier kunnen signaleren wanneer een persoon met dementie of zijn mantelzorger extra ondersteuning nodig heeft. De diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen bekijken de nood, en zorgen voor de nodige begeleiding.

Het contactpunt is één van de actiepunten uit het Transitieplan "Dementiekundige basiszorg in het natuurlijke thuismilieu". Naast de opstart van het contactpunt dementie, hebben alle diensten maat-

schappelijk werk van de ziekenfondsen zich in het kader van het transitieplan bereid verklaard om hun maatschappelijk werkers op te leiden tot dementiekundige hulpverleners. Het Vlaamse Expertisecentrum Dementie zorgde voor de opleidingspakketten en via het principe van 'train the trainer' wordt de opleiding momenteel uitgerold over heel Vlaanderen. De Vlaamse overheid zal later dit jaar de eerste attesten uitreiken voor de dementiekundige maatschappelijke werkers. Het is de ambitie om vanaf vandaag elke maatschappelijk werker dementiekundig te maken.

Bron: <http://www.jovandeurzen.be/nl/contactpunt-dementie-opgestart>

VZW SALVATORRUSTHUIS OOK OPEN VOOR MENSEN MET JONGDEMENTIE

VZW Salvatorrusthuis breidt midden 2015 uit met een nieuwbouw voor jonge personen met dementie. Omwille van hun leeftijd komen personen met jongdementie vaak niet in aanmerking in een groot aantal residentiële voorzieningen of ze komen terecht op een afdeling voor ouderen met dementie, een afdeling waar jongere personen zich zeker niet altijd goed in hun vel voelen. VZW Salvatorrusthuis wil hieraan tegemoet komen met het nieuwbouwproject dat plaats biedt aan 46 personen met jongdementie.

Voor meer informatie kan u contact opnemen met de sociale dienst van vzw Salvatorrusthuis op het nummer 011 27 29 21.

www.salvatorrusthuis.be

Bron: Sociale Dienst, Herstelverblijf Salvator, Ekkelgaarden 21, 3500 Hasselt

TWEE NIEUWE DAGVERZORGINGSCENTRA VOOR PERSONEN MET JONGDEMENTIE

NOAH Berlaar

NOAH Berlaar is geopend in december 2014. NOAH staat voor Nabijheid, Opvang, Aandacht en Huise-lijkheid. Het is een kleinschalig dagverzorgingshuis waar personen met jongdementie samen een aangename dag kunnen doorbrengen. Er kunnen maximum 10 personen deelnemen.

De persoon met jongdementie kiest zelf hoe zijn/haar dag wordt ingevuld. Een verzorgende van Familiehulp helpt met een aantal verzorgende taken. In samenspraak bieden ze zorg en activiteiten aan die aansluiten bij de leeftijd, persoonlijke interesses en mogelijkheden. Het dagverzorgingshuis biedt vooral een sfeer van rust en gezelligheid. Het doel is om mensen met jongdementie zolang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen en om de mantelzorger eens op adem te laten komen.

Gebruikers betalen een bijdrage per uur en een supplement afhankelijk van de extra service (bv. maaltijden). Verschillende ziekenfondsen voorzien een financiële tussenkomst. De deuren van NOAH zijn open van maandag tot vrijdag, voor enkele uren, een halve dag of een volledige dag.

Meer informatie:

NOAH Berlaar
Pastorijstraat 2, 2590 Berlaar
014 28 32 20
herentals@familiehulp.be

Dagcentrum De Toren

Op 2 februari 2015 opende in WZC Sint-Camillus het dagverzorgingscentrum (DVC) "De Toren" zijn deuren voor mensen met jongdementie.

Zij bieden gespecialiseerde dagopvang aan mensen met jongdementie met aandacht voor en ondersteuning van de mantelzorgers. Samen met de bezoekers met jongdementie, de mantelzorgers en de vrijwilligers ontwikkelen ze een gericht activiteiten aanbod dat afgestemd is op de leeftijd, de levensfase, lichamelijke conditie en interesses van de bezoekers.

In hun aanbod zoeken ze steeds naar een evenwicht tussen zinvolle inzet, ontspanning, therapeutische activiteiten en psychosociale ondersteuning.

Sint-Camillus
GZA . Woonzorggroep
Gemeenschapshuis

Het dagverzorgingscentrum is dagelijks open van 8 tot 17 uur.

Voor meer info of kennismaking kan u terecht bij de coördinator van het dagverzorgingscentrum:

Dian Thys
Lokkaardstraat 10, 2018 Antwerpen
03 247 03 56
dian.thys@gza.be

BETERE TOEGANG TOT DE SCHULDSALDOVERZEKERING VOOR CHRONISCH ZIEKEN WET PARTYKA VANAF 1 JANUARI 2015 EINDELIJK VAN START

Personen met een chronische ziekte worden geconfronteerd met hoge bijpremies en weigeringen wanneer ze een schuldsaldoverzekering willen afsluiten. De wet Partyka[1], die de toegang de schuldsaldoverzekering voor personen met een chronische ziekte moet verbeteren, wordt nu eindelijk in uitvoering gebracht. De uitvoering van deze wet moet leiden tot meer verantwoording, transparantie en solidariteit binnen de verzekeringssector.

De wet Partyka en haar uitvoeringsbesluiten voeren verschillende maatregelen in die de transparantie binnen de verzekeringssector moeten bevorderen, zoals verbeterde medische vragenlijsten, een duidelijke motiveringsplicht voor bijpremies en weigeringen en een antwoordtermijn waarbinnen verzekeringsondernemingen hun beslissing moeten meedelen. Personen met een chronische ziekte die een bij premie van meer dan 75% krijgen of geweigerd worden, kunnen weldra tegen de beslissing van de verzekeraar in beroep gaan bij een Opvolgingsbureau voor tarifiering.[2] Ten slotte voorziet de wet ook vanaf 2015 in een solidariteitsmechanisme waarbij bijpremies begrensd worden tot maximum 125% procent van de basispremie.

Meer informatie:

Vlaams Patiëntenplatform vzw
016 23 05 26

www.vlaamspatientenplatform.be

[1] Wet van 21 januari 2010 tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst wat de schuldsaldoverzekeringen voor personen met een verhoogd gezondheidsrisico betreft. De wet Partyka kwam tot stand na maandenlang overleg tussen vertegenwoordigers van consumentenorganisaties, patiëntenverenigingen en de verzekeringssector. De uitvoering van de wet Partyka liep echter vertraging op door de val van de vorige regering, de aanslepende regeringsonderhandelingen en een procedure tegen deze wet bij het Grondwettelijk Hof door Assuralia, de koepel van verzekeringsondernemingen. Assuralia is van mening dat de wet Partyka de vrijheid van handel en nijverheid in het gedrang brengt. Het Grondwettelijk Hof verwierp het beroep op 10 november 2011 waardoor er geen belemmering meer was voor de uitvoering van de wet.

[2] Dit bureau bestaat enerzijds uit vertegenwoordigers van verzekeringsondernemingen en anderzijds uit vertegenwoordigers van consumenten en patiënten. Het bureau wordt voorgezeten door een onafhankelijke magistraat.

Naar persbericht d.d. 29 april 2015 van Vlaams Patiëntenplatform

NIEUWE ONLINE PLATFORMEN MA-ZO EN ONDERLING.BE

Ma-Zo is een nieuw online platform voor mantelzorgers. Het is een initiatief van Ziekenzorg CM en Xenarjo bvba. Het platform is er voor iedereen die bij mantelzorg is betrokken of daar voeling mee heeft. Via dit platform wenst en hoopt men mantelzorgers sociale, emotionele en interactieve ondersteuning aan te bieden. Tevens beoogt men met dit platform mantelzorgers te helpen in hun weg naar mantelzorgverenigingen en -activiteiten. Betrokkenen kunnen er ook terecht voor praktische hulp en informatie. www.ma-zo.be

Een ander nieuw platform is Onderling.be, ontwikkeld door het Vlaams Patiëntenplatform en Trefpunt Zelfhulp. Onderling.be, is een online community voor bestuursleden en actieve trekkers van zelfhulpgroepen en patiëntenverenigingen. Onderling.be geeft de gelegenheid om tips te delen, om samen naar oplossingen te zoeken.

Wil jij samen met anderen de community vorm geven en op gang trekken?

Dan kan je je registreren via www.onderling.be.

GESPREK MET KARLIEN AERTS

Karliën Aerts uit Zonhoven:
"Dementie was niets voor iemand van vijftig jaar"

Je bent achttien. Een heel leven ligt voor je. Je neemt afscheid van de humaniora, viert Chrysostomos, gaat naar feestjes en maakt plannen voor de toekomst. Een mens zou veel geld willen geven om even terug te keren naar die tijd. Het gaat er echter niet altijd zo vrolijk aan toe. Dat getuigt Karliën Aerts (30) uit Zonhoven. Twaalf jaar geleden begon er van alles te veranderen in het gedrag van haar moeder ...

Karliën: *"Wat er aan de hand was, wisten we toen nog niet. Ik was altijd al minder close met mijn moeder dan met mijn vader, maar door haar vreemde reacties in bepaalde situaties werd het nog wat moeilijker."*

Wanneer ben je tot de vaststelling gekomen dat je moeder ziek was?

Karliën: *"Ik heb op twintigjarige leeftijd mijn vriend verloren bij een arbeidsongeval. Toen merkte ik dat er dingen waren weggevallen bij mijn moeder. Ze toonde weinig empathie en ik moest vooral steun zoeken bij mijn papa. Ik ben enig kind en had dus ook geen broers of zussen om mijn verdriet te delen. De periode na het ongeval was extra moeilijk, omdat ik werd geconfronteerd met een mama die er niet kon zijn voor mij."*

Hoe ga je daar als twintigjarige mee om?

Karliën: *"Je verwacht op die leeftijd niet dat je mama dementerend is. Zij was amper vijftig jaar en dementie was in mijn ogen iets voor mensen van tachtig of negentig jaar. Het was in elk geval niets voor mijn mama. Ik had daarom al eens het gevoel dat ze niet genoeg haar best deed om bijvoorbeeld iets te onthouden. In het begin ging het leven wel nog zijn gewone gang. Mama had toen nog niet veel zorgen nodig en zij deed nog veel in het huishouden."*

Werd je "milder" tegenover je moeder toen werd vastgesteld dat je mama dementie had?

Karliën: *"De definitieve diagnose is zo'n tien jaar geleden gesteld. Voordien waren er allerlei andere diagnoses: van depressies tot een midlifecrisis. Voor mij is het keerpunt gekomen toen ik met mijn huidige partner ging samenwonen. Ik was toen 22 jaar. De ziekte van mijn moeder kreeg toen een betere plaats in mijn leven. Ik begon haar reacties beter te begrijpen."*

Kreeg je toen spijt van de houding die je voordien aannam?

Karliën: *"Nee, ik denk dat ik een normale reactie had. Als de ziekte later de kop had opgestoken, dan zou ik wellicht ook anders gereageerd hebben."*

Hoe was je relatie met je papa?

Karliën: *"Wij waren altijd al twee handen op één buik. Met mama botste het wel eens, maar papa nam me mijn houding helemaal niet kwalijk. Ik was immers nog heel jong. Bovendien was de relatie met mama voor haar ziekte ook al minder close. Door het ongeluk van mijn vriend moest ik trouwens al een zware klap incasseren. Daar hield hij zeker rekening mee."*

Wat zou je gedaan hebben als niet je mama maar je papa de ziekte had gekregen?

Karliën: *"Dat weet ik niet. Ik heb daar dikwijls aan gedacht. Ik denk dat het mij nog dieper geraakt zou hebben. Hij was immers mijn steun en toeverlaat. Toch vermoed ik dat er in dat geval tussen mama en mij een hechtere band zou zijn ontstaan. Samen zorg dragen voor iemand schept immers een sterke verbondenheid met elkaar. Dat merk ik nu ook met papa. Er gaat geen dag voorbij of ik heb hem gebeld of bezocht."*

Je mama woont in een rusthuis en je hebt zelf twee kinderen ... "Het leven gaat voort", zegt men dan.

Karliën: *"Zo wordt dat gezegd, ja. Ik ging werken en samenwonen met mijn vriend. Ik zat dus niet meer de hele dag bij mama. Toen de ziekte nog niet zo vergevorderd was, kon ze nog goed voor zichzelf zorgen. Ik ging toen regelmatig samen met haar en papa ergens een koffietje drinken."*

"Vijf jaar geleden werd Wannes geboren. Mama is toen nog op bezoek kunnen komen in het ziekenhuis, maar we weten niet of ze beseft dat haar eerste kleinkind was geboren. Het was niet altijd een gemakkelijke periode. Enkelen van mijn vriendinnen waren ook in verwachting en ik hoorde hen vertellen hoe zij nogal wat dingen samen met hun moeder deden of haar raad konden vragen. Ik kon dat niet. Gelukkig heb ik een heel goede schoonmoeder. Ons tweede kindje, Giel, werd drieënhalft jaar geleden geboren en tijdens die zwangerschap heb ik het gemis nog sterker gevoeld."

"Mama is nu 62 jaar en woont in een rusthuis, vlak naast de kleuterschool van onze kinderen. Ik ben blij dat de kleuters regelmatig met de klas op bezoek gaan in het rusthuis. Zo leren ze het leven van ouderen een beetje kennen. Wannes en Giel zijn heel fier op hun oma als ze er met de klas naartoe gaan. Het is wel jammer dat het contact met haar steeds minder wordt door de ziekte."

Is je levenshouding veranderd door wat er je moeder is overkomen?

Karliën: "Ik durf nu makkelijker knopen door te hakken. Ik besef dat er belangrijker dingen zijn in het leven dan bijvoorbeeld werken en altijd druk bezig zijn. "Het moeilijkste vind ik dat mama zelf weinig van haar levensvisie en -waarden aan onze kinderen kan meegeven. Daarom probeer ik dat zelf zoveel mogelijk in haar plaats te doen."

Het verhaal van Karliën bevestigt een van de punten

uit de uiteenzetting van klinisch ouderenpsycholoog Luc Van de Ven tijdens de ontmoetingsdag Jongdementie in Hasselt op 29 november 2014. Op het moment dat men elkaar het meeste nodig heeft, komen de onderlinge relaties onder druk te staan. Dat geldt niet alleen voor partners onderling wanneer een van hen getroffen wordt door de ziekte van Alzheimer. Ook de kinderen ervaren dat soms, zoals dat het geval was bij Karliën.

Interview door Marcel Kumpen

BUDDYWERKING HET VENTIEL

BUDDYPROJECT EN KLEINSCHALIGE DAGOPVANG IN KORTRIJK

In december 2014 werd in Kortrijk 'Het Ventiel' uit de grond gestampt, een integrale zinvolle dagbesteding voor mensen met jongdementie door middel van een buddyproject en kleinschalige dagopvang.

Met de steun van een buddy kan de persoon met jongdementie zijn hobby's langer blijven uitoefenen of kan hij nieuwe activiteiten ondernemen. Voor de persoon zelf en de partner vormt dit een absolute meerwaarde. De buddy wordt voor minimum een jaar gekoppeld aan dezelfde cliënt. In deze periode gaat men één dagdeel per week samen op weg: een fietstochtje, een fikse wandeling, een museumbezoek of gewoon gezellig een glas gaan drinken. Alles kan, zolang men maar bereid is in de leefwereld van de persoon met jongdementie mee te gaan. Dat vraagt tijd en ondersteuning, die vanuit professionele hoek wordt aangereikt door het regionaal expertisecentrum dementie Sophia.

Maar daar blijft het niet bij! Dit initiatief zet ook in op een gloednieuw centrum voor kleinschalige dagopvang, dat complementair wil werken met het buddyproject. Het is gelegen in de gebouwen van de

serviceflats Groot Broel van de zorggroep H. Hart in Kortrijk. Een professioneel team is aanwezig en biedt de mogelijkheid om er de ganse dag of een deel van de dag door te brengen. Het is een ontmoetingsplaats waar gezelligheid troef is. Het zorgt voor een nieuwe dynamiek en biedt ondersteuning aan mantelzorgers. In een huiselijke sfeer kunnen mensen samen met leeftijdsgenoten genieten van een gezellige babbel, een koffie en leuke activiteiten. In de namiddag kan men samen op stap met een buddy. Zo kan er maximaal aandacht besteed worden aan de interesses en mogelijkheden van de persoon met jongdementie.

De naam 'Het Ventiel' is raak gekozen. "Je kan weer lucht in de banden blazen zodat het leven aangenaam wordt en je kan tegelijk de banden eens laten leeglopen om stoom af te laten", vat Gudrun Callewaert als bezieler van het project samen. 'Het Ventiel' is een initiatief van de zorggroep H. Hart en het regionaal expertisecentrum dementie Sophia, met de financiële steun van Rotary Club Waregem.

Bron: www.jongdementie.info

SIGNALEREN

Vanaf 1 december 2014 kunnen Turkse en Marokkaanse mensen in Nederland dementie herkennen in hun eigen taal. 'Signaleren' is een online test met filmpjes en vragen in het Turks, Marokkaans-Arabisch, Berbers en Nederlands over de meest voorkomende signalen van dementie.

In Nederland hebben 260.000 mensen dementie. Ruim 10 procent van deze mensen is van niet-Westerse afkomst. Helaas hebben Marokkaanse en Turkse ouderen en mantelzorgers vaak weinig kennis van dementie. Ook blijkt dat het gesprek over dementie moeilijk op gang komt. Daarom ontwikkelde gerontoloog Nienke van Wezel

LEERSTOEL MANTELZORG BIJ DEMENTIE

Baluchon Alzheimer België vzw zal voor drie jaar de UGent-leerstoel InBev-Baillet Latour Leerstoel financieren met een project rond ondersteuning van mantelzorg voor demente personen. Professor Lieven Annemans, als gezondheidseconoom verbonden aan de vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde van de Universiteit Gent, kreeg de leerstoel toegewezen.

Baluchon Alzheimer België vzw biedt ondersteuning aan mantelzorgers van Alzheimerpatiënten in de thuissituatie. De organisatie ondersteunt de erkende leerstoel InBev-Baillet Latour van de Universiteit voor een bedrag van € 215.250, gespreid over drie jaar. Doel van de leerstoel is om de impact van initiatieven te onderzoeken ter ondersteuning en opleiding van mantelzorgers die in de thuissituatie instaan voor patiënten met de ziekte van Alzheimer. In het bijzonder wordt de mogelijke impact op de kwaliteit van leven van de mantelzorgers, de kans op opname in een instelling of ziekenhuis van de patiënt, en medische consumptie in het algemeen nagegaan.

Verder wordt binnen de leerstoel onderzocht of een

vergoeding voor mantelzorg kosteneffectief is voor de maatschappij en voor de ziekteverzekering, als die laatste de vergoeding zou financieren.

Kosteneffectiviteit van gezondheidsinterventies

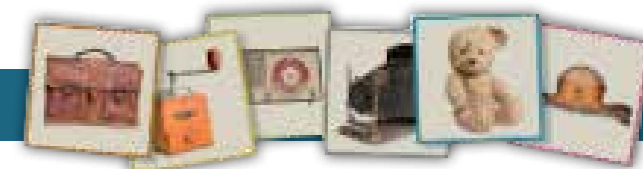
In het huidige gezondheidssysteem, gekenmerkt door stijgende conflicten tussen enerzijds de gezondheidsnoden en anderzijds wat financieel mogelijk is, wordt onderzoek naar kosteneffectiviteit van gezondheidsinterventies steeds belangrijker. Interventies moeten waar voor hun geld bieden. Dat kan bv. door meer kwaliteit te bieden aan dezelfde of lagere kost.

Bij oudere patiënten in het algemeen, en bij personen met dementie in het bijzonder, kan verzorging binnen de thuissituatie een mogelijkheid bieden om de kwaliteit van leven positief te beïnvloeden en de kosten voor het gezondheidssysteem te drukken. Maar dit systeem legt druk op de verzorgenden, vooral op de niet-professionele verzorgende, de zogenaamde mantelzorgers. Deze leerstoel heeft onder andere als missie na te gaan in welke mate die druk kan verminderd worden.

HERINNERINGSKOFFER

Herinneringskoffer is een initiatief van Tim Carpentier voor ouderen (met of zonder dementie). Vanuit zijn expertise als verzorger-animator in de zorgsector verhuurt hij nostalgische koffers vol herinneringen en muziek, eventueel met animatie. De inhoud van deze koffers opent de deur naar vroeger.

"Na de vele Herinneringskoffer-sessies die ik in het verleden organiseerde voor ouderen, staat het als een paal boven water: deze koffer doet iets met mensen! Hun glinsterende ogen, ontluisterende glimlach en ontspannende houding spreken boekdelen..."

Bovendien bedenkt en ontwikkelt hij nieuwe gezelschapsspelen voor ouderen, waaronder het unieke **rememberie-spel** dat nu ook aandacht uit het buitenland krijgt. Het spel richt zich specifiek tot ouderen met dementie en kan op verschillende manieren aangewend worden.

Begin dit jaar werd ook de nieuwe website gelanceerd. Tim nodigt iedereen uit een kijkje te komen nemen op www.herinneringskoffer.be.

Bron: <http://www.alzheimer-nederland.nl/nieuws/nieuws/2014/december/alzheimer-nederland-helpt-marokkanen-en-turken-met-herkennen-dementie.aspx>

“STILL ALICE” VRAAGT AANDACHT VOOR JONGDEMENTIE

Er loopt een nieuwe film in de zalen over jongdementie. In “Still Alice” speelt Julianne Moore een professor Taalkunde die op haar vijftigste de ziekte van Alzheimer krijgt. Ze won een Oscar voor haar

vertolking. De film is gebaseerd op de gelijknamige roman van Lisa Genova, die jongdementie haarscherp in beeld brengt.

WIJ TWEE SAMEN, EEN BEELDVERHAAL OVER DEMENTIE • EPHAMERON

Ephameron tekende en schreef een autobiografisch verslag over de manier waarop de ziekte van haar vader - primair progressieve afasie - zijn omgeving het afgelopen decennium raakte.

In haar typerende collage-stijl, waar geen lijn of kleurvlak verloren staat, vertelt de auteur een aangrijpend verhaal waarin woord en beeld elkaar aanvullen tot een caleidoscopisch geheel. Waar de

visuele chaos soms tot verwarrende abstractie leidt, brengt de kwetsbare tekst je weer terug naar de melancholische herkenbaarheid van Ephameron.

Over de auteur:

Ephameron (1979) studeerde illustratieve vormgeving en schilderkunst, en doceert aan verschillende kunsthogescholen in Vlaanderen. Haar pseudoniem refereert naar de vluchtigheid en de veranderlijkheid van het leven.

Hardcover, Full colour, 224 pagina's, 17 x 24 cm, € 24, ISBN 9789077549896. Het boek is te bestellen via info@oogachtend.be.

LAAT JE HERSENEN NIET ZITTEN • ERIK SCHERDER

Scherder houdt in dit boek getiteld “Laat je hersenen niet zitten”, een vurig pleidooi om ‘gewoon’ te gaan bewegen. Topsport is niet nodig, maar we moeten wel een half uurtje per dag uit onze luie stoel komen. Lichaamsbeweging is namelijk cruciaal. Het houdt niet alleen ons lijf, maar ook ons brein in conditie. Zo worden kinderen slimmer wanneer ze sporten en wie meer beweegt, verkleint de risico's op het ontwikkelen van dementie. Met andere woorden: ‘Laat je hersenen niet zitten.’

Over de auteur:

Erik Scherder is hoofd van de afdeling Klinische Neuropsychologie bij de VU Amsterdam. Hij won meerdere keren de VU Onderwijsprijs.

ISBN 9789025304515
aantal pagina's: 228
Prijs: € 17,99

Bron: <http://www.vu.nl/nl/nieuws-agenda/nieuws/2014/okt-dec/nieuw-boek-erik-scherder-laat-je-hersenen-niet-zitten-verschijnt-14-oktober.asp>

VROEGTIJDIGE ZORGPLANNING VOOR PERSONEN MET DEMENTIE IN PRAKTIJK
HOE DE DIALOOG OVER ZORGPLANNING BEVORDEREN TUSSEN PERSONEN MET COGNITIEVE PROBLEMEN EN HUN ZORGVERSTREKKERS? (2014)

REEKS: NAAR EEN DEMENTIEVRIENDELIJKE SAMENLEVING

Inhoud

Vroegtijdige zorgplanning maakt deel uit van een zorgcultuur op maat. Uitgangspunt is dat mensen, ook mensen met cognitieve problemen, actief betrokken worden bij de keuzes en beslissingen over de manier waarop zij de rest van hun dagen willen doorbrengen.

Deze brochure reikt handvaten en inspirerende praktijkvoorbeelden aan: hoe zet u dat uitgangspunt om in de praktijk van de zorg, met bijzondere aandacht voor personen met dementie?

Wanneer en hoe communiceert u het best over het levensende? Hoe omgaan met taboes? Hoe gebruikt u de informatie die u krijgt en hoe kunt u rekening houden met veranderende inzichten bij mensen?

Zorg op maat betekent per definitie dat de praktijken zeer divers zijn. Ook dat blijkt uit deze brochure. Elk traject vroegtijdige zorgplanning is uniek, zoals ook elke persoon uniek is.

Deze publicatie is gratis te downloaden op de website van de Koning Boudewijnstichting.

Bron: <http://www.kbs-frb.be/publication.aspx?id=314201-&langtype=2067>

“BROOD EN BOMEN” DEMENTIE UITGELICHT • ERIK DU MEUNIER - HUGO GOEDEME

SEL Amberes vzw is het samenwerkingsverband van de eerstelijnsgezondheids in de zorgregio Antwerpen. In dat kader gaven zij Eric Du Meunier en Hugo Goedemé de opdracht om een boek en dvd samen te stellen, uitgegeven door EPO.

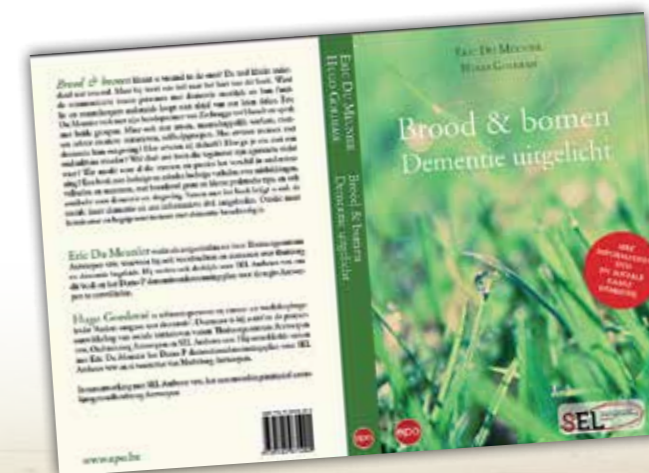
Het boek “Brood & Bomen – dementie uitgelicht”, is een samenvatting van een 70-tal interviews met personen met dementie, hun mantelzorgers, professionals. Naast de zeer persoonlijke getuigenissen komen allerlei vernieuwende projecten rond dementie aan bod, zoals kunst & dementie, fietsbuddy's, vakantie met personen met dementie, enz.

U vindt “Brood & Bomen, dementie uitgelicht”, in de betere boekhandel. Richtprijs € 18. U kan het boek met dvd ook bij SEL Amberes vzw bestellen. Na overschrijving van 20 euro op rekening BE22 0688 9094 7047 van SEL Amberes vzw met vermelding B&Bomen sturen zij het boek op.

Contact: Liane De Boeck, hoofdcoördinator SEL Amberes vzw, St-Jacobsmarkt 49, 2000 Antwerpen, info@selamberes.be, www.selamberes.be. TEL 03 203 52 32 GSM 0476 557 90

SEL Amberes vzw biedt langs dit boek ook een uitgebreide sociale kaart dementiezorg aan, via een link naar hun website.

De begeleidende DVD, een productie van © Promotime en SEL Amberes vzw met de gelijknamige titel Brood&Bomen brengt in 3 x 20 minuten de diagnosestelling, de sociale kaart en tips over ‘Anders omgaan met dementie’ in beeld.

KU LEUVEN KRAAKT DEMENTIECODE

Moleculaire biologen van de KU Leuven halen de wereldpers met een nieuwe methode die dementiemedicijnen dichterbij brengt. In een laboschaaltje bootsten ze na hoe een bepaalde vorm van dementie ontstaat, en wisten ze dat defect ook te herstellen, schrijft De Morgen op 3 januari '15.

Philip Van Damme en Catherine Verfaillie focusten op drie patiënten met frontotemporale dementie. De biologen namen huidcellen en vormden die om tot stamcellen. Door die vervolgens zo te behandelen dat ze tot hersenschorscellen evolueren, imiteerden ze de dementie in hun lab.

Ze ontdekten dat een specifieke 'signaalroute', een genetisch doorgeefluik, de boosdoener is. "Die zorgt ervoor dat de cellen zich niet tot volwaardige hersenschorscellen ontwikkelen. Dat wisten we niet", zegt Verfaillie. Het team wist dat te corrigeren via genetische manipulatie. Ook een behandeling met een cocktail van kleine moleculen had dat effect. "Hierin schuilt de eerste stap naar een medicijn. Het is nu zoeken naar exacte moleculen die gericht werken. Hopelijk kan dat binnen enkele jaren."

Bron: Belga

ERIC SALMON – UZ LUIK – KRIJGT DE PRIJS DE BEYS 2014

De Prijs De Beys bekroont om de drie jaar een onderzoek voor zijn of haar buitengewone bijdrage in medisch-wetenschappelijk onderzoek met een sociale dimensie. In 2014 ging deze prijs naar professor Eric Salmon, hoofd van de Geheugenkliniek van het Universitair Ziekenhuis van Luik, voor zijn vernieuwende aanpak van de ziekte van Alzheimer en andere cognitieve stoornissen. Hij richt zich eerder op de mogelijkheden, dan op de tekorten van de patiënt, een humane en sociale visie op de ziekte die helemaal overeenkomt met de doelstellingen van het Fonds Maria-Elisa en Guillaume De Beys.

Professor Salmon toont aan dat mensen die lijden aan de ziekte van Alzheimer of die kampen met andere cognitieve stoornissen vaak relatief autonoom kunnen leven, ook als de ziekte al vergevorderd is.

Voorwaarde is dat ze hun manier van leven en die van hun omgeving aanpassen. De rol van de omgeving is essentieel hierbij.

Er zijn technieken om moeilijke klippen te omzeilen, om te spelen met semantische associaties, om analogieën te bedenken, om de mogelijkheden die nog (meer) intact zijn aan te spreken, zoals het langetermijngeheugen, of om procedures te volgen. Als een nieuwe verpleegster zich voorstelt als Astrid, dan dreigt ze dat vaak te zullen moeten herhalen. Maar als ze zegt dat ze dezelfde voornaam heeft als de echtgenote van koning Leopold III, dan kan dat al veel beter gaan ..."

Naar persbericht Koning Boudewijnstichting 18/12/2014

PROVINCIEBESTUUR ANTWERPEN ONDERSTEUNT DE OPRICHTING VAN DAGVERZORGINGSCENTRA

De provincie Antwerpen investeert € 160.000 in projecten rond dagverzorgingscentra in elf Antwerpse gemeenten. Door deze opvang kunnen ook de mantelzorgers even op adem komen en kan de betrokkene in zijn omgeving blijven wonen. Er is een grote behoefte aan dergelijke initiatieven.

STEEDS MINDER ONDERZOEK NAAR DEMENTIE

Alzheimer dreigt te worden vergeten

Een nijpend gebrek aan geld speelt het onderzoek naar alzheimer parten. Experts Christine Van Broeckhoven en Bart De Strooper roepen de overheid op om eindelijk te investeren in de ziekte van de toekomst. "Wil je alzheimer genezen, dan moet je er onderzoek naar doen."

Dat de internationale investeringen naar alzheimer in het slop zitten, bewijst een recent rapport van het Dementieforum van de World Innovation Summit for Health (Wish), een internationale organisatie die

innovatie en onderzoek opvolgt. In amper vijf jaar tijd is het aantal onderzoeksprogramma's van grote farmabedrijven naar het centraal zenuwstelsel, waaronder ook dementie valt, gehalveerd.

Volgens de Wish-organisatie komt dit doordat de laatste jaren zoveel studies naar de ziekte op niets zijn uitgedraaid.

Bron: <http://www.demorgen.be/wetenschap/steeds-minder-onderzoek-naar-dementie-a2229191/273WdZ/>

PIL TEGEN ALZHEIMER IN ZICHT

Onderzoekers in Cambridge hebben een belangrijke ontdekking gedaan in de bestrijding van alzheimer. Ze hebben vermoedelijk gevonden hoe het proces van plakvorming in de hersenen kan worden doorbroken. Een lichaamseigen molecule, die aangeemaakt wordt in de longen, kan hiertoe dienen. Testen op stukjes muizenhersenen zijn hoopgevend.

Onderzoeker Samuel Cohen van de universiteit van Cambridge kwam maandagavond naar buiten met het nieuws, dat meteen op applaus werd onthaald. Dat plakvorming het probleem is bij alzheimer, is al heel lang overduidelijk. Tot nu toe is vooral gewerkt op het weer wegwerken van die plak in de hersenen, maar voorlopig niet met groot succes.

Het onderzoek in Cambridge heeft zich nu toegepast op het voorkomen van dat samenklitten van eiwitdraadjes, dat men plakvorming noemt. Het onderzoeksteam gebruikte daarvoor een lichaamseigen molecule, brichos genaamd, die gewonnen wordt uit de longen. En het blijkt te lukken.

Preventief werken

Hierdoor zou men preventief te werk kunnen gaan: men weet dat het proces van de plakvorming vaak al een tiental jaar aan de gang is vóór de eerste symptomen van dementie - met als meest kenmerkende het geheugenverlies - beginnen op te treden. Dan nog kan het soms lang duren voor de uiteindelijke diagnose is gesteld. Precies in die periode zou het - op termijn - mogelijk moeten zijn om in te grijpen. Maar dan moet er natuurlijk eerst een medicijn worden gevonden. Volgens onderzoeker Cohen zit het team op de juiste koers. "Ik denk dat dit een belangrijke bevinding is in het fundamentele wetenschappelijke

onderzoek naar alzheimer", zegt ook neuroloog en dementiespecialist Rik Vandenberghe van de KU Leuven. "Ze geeft nieuw inzicht in het proces dat leidt tot dementie. En dat zou inderdaad op langere termijn kunnen uitmonden in een medicijn tegen alzheimer."

Bron: <http://www.hln.be/hln/nl/33/Fit-Gezond/article/detail/2222756/2015/02/18/Pil-tegen-alzheimer-in-zicht.dhtml>

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN PROVINCIE ANTWERPEN

ANTWERPEN CENTRUM

Contactpersoon: Julien De Leeuw, T. 0479 73 23 70, antwerpen@alzheimerliga.be

Locatie: lokalen van Gezinsbond Gewest Antwerpen, Schermersstraat 32, 2000 Antwerpen

Tijdstip: 20u15 (onthaal vanaf 19u45) tot 22u00, gratis.

2 juni 2015: "Onze huisarts, een (het) eerste mogelijke aanspreekpunt, ook wanneer we dementie vermoeden bij een persoon uit onze omgeving!" We bespreken dit met Dr. Marc Van Hoey, huisarts, arts bij zorgbedrijf Antwerpen en tevens voorzitter van Recht op Waardig Sterven vzw.

JONGDEMENTIE ANTWERPEN-CENTRUM - SAMENWERKING ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN EN ECD ORION

Contactpersoon: Julien De Leeuw, T. 0479 73 23 70, antwerpen@alzheimerliga.be

Locatie: lokalen van Gezinsbond Gewest Antwerpen, Schermersstraat 32, 2000 Antwerpen

Tijdstip: 20u15 (onthaal vanaf 19u45) tot 22u00, gratis.

19 mei 2015: 'Focus op lerend vermogen.'

In onze beleving met onze nabije personen met dementie op jonge leeftijd, zijn we heel dikwijls geneigd om vooral onze aandacht te vestigen op wat 'minder goed' of 'niet' meer gaat. Met 'ergo aan huis' kan nog heel wat bereikt worden en het lerend vermogen van de persoon met dementie geprikkeld en gestimuleerd worden. Dit kan dan resulteren in een omgang die als 'beter', 'aangenamer' en 'positiever' ervaren wordt, zowel voor de patiënt als voor de mantelzorger. Hierover gaan we in gesprek met Stefanie Meeuws, dementie-experte en bachelor in de ergotherapie

ANTWERPEN NOORD

Contactpersoon: Karina Willems, T. 03 663 55 10, brasschaat@alzheimerliga.be

Gerd Valenberghs, T. 03 667 75 60

Locatie: Dienstencentrum Vesalius, Prins Kavellei 77, Brasschaat

Tijdstip: 13u45 – 16u00

Nieuwe data volgen in het ledenblad Nr. 110

BONHEIDEN

Contactpersoon: Jenny Claes, T. 015 20 71 17

bonheiden@alzheimerliga.be

Micheline Janssens, T. 015 51 72 58

Micheline.janssens@denolm.be

Locatie: WZC Den Olm, Schoolstraat 55, 2820 Bonheiden

Tijdstip: 14u tot 16 u – deelname gratis

12 mei 2015: Rechten en mogelijkheden, wettelijk statuut
15 september 2015: onderwerp nog te bepalen

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

EKEREN

Contactpersoon: Marianne Van den Broeck,

T. 03 544 44 11, ekeren@alzheimerliga.be

Locatie: WZC Hof De Beuken, Geestenspoor 73, 2180 Ekeren

Tijdstip: 19u30 – 22u00 – deelname gratis

14 mei 2015: Als eten een zorg wordt

HEIST OP DEN BERG

Contactpersoon: Ilse Van Dessel, heistopdenberg@alzheimerliga.be

Locatie: LDC De Pit / Inloophuis Dementie, Boonmarkt 27, 2220 Heist-op-den-Berg

Tijdstip: 14u – Inschrijving is niet nodig.

Deelname: kost € 2

19 mei 2015

16 juni 2015

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

WIEKEVORST

Contactpersonen: Steffi Van Besouw en Rachel Van Zand, heistopdenberg@alzheimerliga.be

Locatie: LDC Het Pluspunt, WZC Sint-Jozef. Sint-Jozefstraat 15, 2222 Wiekevorst

Tijdstip: 14u - 15u30. Inschrijving is niet nodig.

Deelname: kost € 2

5 mei 2015

2 juni 2015

HERENTALS

Contactpersoon: Dany Vrydag, T. 0484 79 89 11, herentals@alzheimerliga.be

Locatie: 't Convent – Begijnhof 17- Herentals

23 april 2015 - van 18 tot 20 uur,

In het dienstencentrum 't Convent (Begijnhof 17 te Herentals)

Hoe omgaan met beginnende dementie? Wanneer gaat het om gewoon oud worden en een beetje vergeetachtigheid of wanneer is er meer aan de hand? - Uit het oogpunt van de mantelzorger

12 mei 2015 - van 14 tot 16 uur,

In het WZC Vogelzang (Vogelzang 1, 2200 Herentals) Hanne Ooms, referentiepersoon dementie van het WZC Vogelzang geeft de inleiding over 'het belang van een (vroegtijdige) precieze diagnose'. - Uit het oogpunt van de zorgkundige. Waarna er gelegenheid is tot het uitwisselen van ervaringen en vragen stellen.

10 juni 2015 - van 18 tot 20 uur

Annik Janssens, van het Palliatief Netwerk

Thema: "Omgaan met verlies vandaag en morgen ..."

KLEIN BRABANT VAARTLAND

Contactpersoon: Kris De Koker

kleinbrabantvaartland@alzheimerliga.be

Locatie: De Vlasschaerd, cafetaria van het woonzorgcentrum OCMW Puurs in de palingstraat 44 te Puurs

16 juni 2015 – 19u30

MOL

Contactpersoon: Rob Philipsen, T.014 33 15 50

mol@alzheimerliga.be

Alle gespreksavonden worden ingericht op een vrijdagavond, van 19u tot 21u. Ze vinden plaats in het rust- en verzorgingstehuis Witte Meren, Collegestraat 69 te Mol-Centrum.

8 mei 2015: "Communicatie met personen met dementie" door Karolien Verschuere, consulent ECD Tandem

TURNHOUT

Contactpersoon: Marleen Mesuere-Jooris,

T. 03 314 60 93, turnhout@alzheimerliga.be

WZC De Wending (voorheen St. Petrus I), Albert van Dyckstraat 18, 2300 Turnhout, de bijeenkomsten van de familiegroepen gaan door, telkens op donderdag, van 19u30 (onthaal vanaf 19u), einde rond 21u30, deelname gratis

23 april 2015: Hygiëne, noodzaak en deugd!

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN PROVINCIE LIMBURG

BERINGEN

Contactpersoon: Hava Beyazyuz, T. 0484 674914

beringen@alzheimerliga.be

3 oktober 2015 (zaterdag!)

Zomeractiviteit: Bezoek aan het mijnmuseum B-mine! Afspraak om 13u45 parking B-mine - Gelieve voor deze activiteit vooraf in te schrijven bij beringen@alzheimerliga.be

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

11 juni 2015: Mantelzorger, draagkracht en draaglast in balans

17 september 2015: De verschillende fasen in het dementiëproces

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

JONGDEMENTIE TURNHOUT – IN SAMENWERKING MET HET JONGDEMENTIEHUIS DESSEL

Contactpersoon: Laura Weyns T. 0495 21 41 19,

laura.weyns@alzheimerliga.be

2 juni 2015: "Samen vakantie beleven"

Locatie: 't Kaffee, WZC De Wending 1, Albert Van Dyckstraat 18, Turnhout, van 19.30 uur tot 21.30 uur

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

WAASLAND OOST

Contactpersoon: Koen Dockx, T.03 253 29 29

Locatie: WZC De Regenboog, Regenbooglaan14, 2070 Zwijndrecht

Tijdstip: 19u00 – 21u00

27 mei 2015: Evolutie van eten met smaak tijdens het dementiëproces

8 september 2015: "Vrijheid boven veiligheid". Kwaliteit van leven of langer leven

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

BREE

Contactpersoon: Tamara Mackendas, T. 089 56 38 94

bree@alzheimerliga.be

Locatie: Woonzorgcentrum de Gerkenberg, Meeuwkerkezel 90a - 3960 Bree

Iedere 1ste maandag van de maand. Inloop om 19u15 en aanvang is om 19u30. Het einde is rond 21u00 voorzien.

Deelname is gratis en inschrijving is niet noodzakelijk. Thema's: Wat is dementie, Hoe en wanneer de overgang thuis naar rusthuis?, Omgaan met dementie, Zorg dragen voor zichzelf, ...

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

MAASEIK

Contactpersoon: Miek Vandenberg, T. 089 56 38 94
maaseik@alzheimerliga.be
Locatie: Vergaderzaal WZC De Maaspoorte - Sionstraat 21 - Maaseik

Iedere 3de maandag van de maand. Inloop om 19u15 en aanvang is om 19u30. Deelname is gratis en inschrijving is niet noodzakelijk.

Thema's: Wat is dementie, Hoe en wanneer de overgang thuis naar rusthuis?, Omgaan met dementie, Zorg dragen voor zichzelf, ...

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

nicatie moeilijker loopt, dat het niet evident is om met iemand die lijdt aan dementie, vlot contact te hebben en dat er minder en minder initiatief is tot een gesprek. Communicatie verloopt echter niet met woorden alleen. Deze avond staan we stil bij valkuilen en uitdagingen en zoeken we samen naar mogelijkheden.

*30 september 2015: **Altijd weer afscheid nemen.** Samen met deze ontmoetingsgroep gaan we dieper in op het continue afscheid dat dementie met zich meebrengt. Je herkent soms de man/vrouw niet meer als jouw vader/moeder of man/vrouw van toen. Hoe kan je leren loslaten, bijsturen, de ene deur toedoen om een andere weer te openen?*

SINT-NIKLAAS

Contactpersoon: Lut Heyndrickx, 0479 24 25 64 of sintniklaas@alzheimerliga.be
Locatie: Lokaal Dienstencentrum (LDC) De Wilg, Lamstraat 23, 9100 Sint-Niklaas, afwisselend namiddag en avond.

25 juni 2015: van 19 tot 21 uur - Recreatieoord De Ster, Lange Rekstraat, St-Niklaas, 'Wandel en babbel'

WONDELGEM

Contactpersoon: Anneleen Steyaert T. 09 216 19 69
wondelgem@alzheimerliga.be
Locatie: Cafetaria WZC De Liberteyt, Vroonstalledries 22, 9032 Wondelgem
Tijdstip: 19u00 – 21u00, gratis.

Graag inschrijven telefonisch (09 216 10 00 of via mail wondelgem@alzheimerliga.be)

26 mei 2015: Vroegtijdige zorgplanning bij dementie. 29 september 2015: Wegwijs in dementie, aan de hand van 'de bovenkamer', een educatief bordspel over dementie.

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN OOST-VLAANDEREN

AALTER

Contactpersonen: Jessica Van der Plaetsen, T. 09 391 09 77; aalter@alzheimerliga.be; Isabel Claeys, T. 09 375 07 28; Gerard De Spiegelaere, gerard.despiegelaere@alzheimerliga.be
Locatie: WZC Veilige Have: Lostraat 28, 9880 Aalter - in de cafetaria.

28 mei 2015: Haal meer uit je bezoek. In samenwerking met het experticeentrum dementie 'De Meander'. Om 14u30.

25 juni 2015: Open dialoog: 'De belevingswereld van een persoon met dementie' door referentiepersonen dementie Isabel Claeys en Jessica Van der Plaetsen - om 19u30 In september 2015: Film of toneel in samenwerking met dementievriendelijke gemeente Aalter

DEINZE

Contactpersonen: François Van de Weyer, T. 09 330 77 14, Pierre Van Houcke, T. 09 372 83 50, deinze@alzheimerliga.be
Locatie: Zaal "De Rekkellinge", D. Delcroixstraat 1A, 9800 Deinze,
Tijdstip: telkens van 14u00 tot 16u00, gratis.

25 juni 2015: Open dialoog met als thema: "Blijf ik ondanks alles mezelf?" Juli – augustus: activiteit (details later)

DENDERMONDE

Contact: Dr. Roland Pieters, T. 052 20 19 57 of 0475 72 32 24), dendermonde@alzheimerliga.be
Locatie: wisselend op 2 locaties: A.Z. Sint-Blasius (grote vergaderzaal), Kroonveldlaan 50, Dendermonde of in Zorgpunt "De Brug", WZC Sint Antonius, Rootjensweg 77, Grembergen.

Geen inschrijvingen noodzakelijk. Iedereen welkom.

Nieuwe data volgen in het ledenblad nr. 110

EEKLO

Contactpersoon: Frederik Kochuyt, T. 0486 44 07 09
EEKLO@alzheimerliga.be
Locatie: LCD Zonneheem, Schietspoelstraat 9, 9900

Eeklo

Tijdstip: telkens van 14u00 tot 16u00, gratis.

7 mei 2015: "De weg kwijt: letterlijk en figuurlijk" 11 juni 2015: Gezellig samenzijn en ervaringen uitwisselen met afsluitend etentje. 10 september 2015: "Als woorden niet meer helpen: verbale en non-verbale communicatie."

ERPE MERE

Contactpersoon: Laura Weyns, T. 0495 21 41 19

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

GENT

Contactpersonen: Jacqueline Storme en Jan Barbe, T. 09 223 02 82, gent@alzheimerliga.be
Locatie: Polyvalente zaal van het Tempelhof, St. Margrietstraat 36, 9000 Gent
Tijdstip: 19u30.

12 mei 2015: Omgang met "Nachtelijke onrust" en "Moeilijk hanteerbaar gedrag". Moderator: Nele Van Schelvergem, referentiepersoon dementie 9 juni 2015: Ervaringen uitwisselen tijdens gezellig samenzijn met etentje - Betalend, enkel met inschrijving. 8 september 2015: "Meest gestelde vragen rond dementie". Moderator: Nele Van Schelvergem, referentiepersoon dementie

JONGDEMENTIE GENT - SAMENWERKING ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN EN ECD PARADOX

Contactpersoon: Veerle De Bou, veerle.debou@ecd-paradox.be, 09 233 14 38.
Nieuw adres: We verwachten jullie om 19u30 in ECD Paradox Molenaarsstraat 34 - 9000 Gent (Parking WZC Sint Jozef). Inlichtingen en inschrijvingen (gratis!)

20 mei 2015: Als praten moeilijk wordt Dementie heeft een enorme impact op de wijze waarop woorden gebruikt en begrepen worden. Als partner, familielid of vriend ervaar je dagelijks dat de commu-

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN VLAAMS-BRABANT

AARSCHOT

Contactpersoon: Jacqueline Alaerts, T. 016 48 90 41 of via aarschot@alzheimerliga.be
Locatie: WZC Sint-Rochus, Albertlaan 2, 3200 Aarschot
Tijdstip: van 19u30 tot 21u30 - gratis.

15 juni 2015: Agitatie en agressie - Katja Van Goethem 14 september 2015: Een oudere is en blijft een uniek persoon

JONGDEMENTIE LEUVEN - SAMENWERKING ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN EN ECD MEMO

Contactpersonen: Annemie Janssens, memo@dementie.be, tel. 016 50 29 06
Jacqueline Roekens-Alaerts, jacqueline.alaerts@skynet.be, tel. 016 48 90 41
Locatie: Lokaal Dienstencentrum Wijnveld, Wingerdstraat 14, 3000 Leuven

28 april 2015: Veranderd gedrag: een uitdaging. Door Dr. Dirk Liessens, psychiater UPC Sint Kamilius Bierbeek 27 juni 2015: Zomereditie voor het hele gezin; zien, voelen en proeven van Averbode - Tijdstip: 15u 29 september 2015: Financiële tegemoetkomingen en regelingen rond autorijden. Door Jurn Verschraegen, directeur Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en co-auteur van "Dementie op jonge leeftijd".

BRUSSEL

Contactpersoon: Greet Pernet, brussel@alzheimerliga.be
Locatie: Huize Sint Monika – Blaesstraat 91 – 1000 Brussel

Elke 3e donderdag van de maand vindt er een bijeenkomst plaats.
Tijdstip: van 14u tot 16u. Iedereen welkom!

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

DILBEEK

Contactpersonen: Jan Hertecant, na 18u: (tel. 0485 78 06 92 of 02 568 06 44) of Nathalie Van Dorpe/Ann Vermoesen (02 568 07 10), dilbeek@alzheimerliga.be
Locatie: Cafetaria Seniorencentrum Breugheldal, Itterbeeksebaan 210, Itterbeek, vanaf 19u30
Tijdstip: vanaf 19u30

27 mei 2015: Familienamiddag - Samen op stap met families van personen met dementie: wandel- en infonamiddag. (info volgt) 21 september 2015: Voorlopige bewindvoering: toelichting bij de nieuwe wetgeving. Greet Schockaert, vrede-rechter te Lennik

GRIMBERGEN

Contactpersoon: Laura Weyns, T. 0495 21 41 19

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve stafmedewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

REGIONALE WERKING

STEENOKKERZEEL-MELSBROEK-PERK

Contactpersoon: Viviane Redant, T. 02 751 98 26
steenokkerzeel@alzheimerliga.be

Locatie: Woonzorgcentrum Floordam / Lokaal dienstencentrum Omikron, Vanheylenstraat 71, 1820 Melsbroek

21 mei 2015: Spel, naar analogie van "Mens-erger-je-niet"
17 september 2015: "Juridische bescherming, bewindvoering en wilsverklaring"

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

PAJOTTENLAND

Contactpersoon: pajottenland@alzheimerliga.be

Locatie: cafetaria van WZC Mater Dei, Molenhofstraat 31, 1670 Heikruis, van 19u00 tot 21u30.

Tijdstip: van 19u00 tot 21u30.

Er wordt telkens een thema besproken, waarbij de aanwezigen vragen kunnen stellen en ervaringen

kunnen uitwisselen. Opvang en/of vervoersproblemen? Wij zoeken samen een gepaste oplossing. Bel 02 398 00 18 (Jasmijn Driegelinck en Veerle Derijcke).

19 mei 2015: Draaglast vs draagkracht
7 juli 2015: Ontspanningsactiviteit (uur nog te bepalen)
8 september 2015: Hulp aan huis – Hoe aanvaarden?

TIENEN

Contactpersoon: Veronique Reynaerts, tiennen@alzheimerliga.be

Locatie: Lokaal Dienstencentrum Sint-Alexius, Veldbornstraat 26, 3300 Tienen

Tijdstip: 19u - 21u

24 september 2015: Kennismakingsavond. Voorstelling Alzheimer Liga Vlaanderen vzw en getuigenis mantelzorgers. Iedereen welkom!

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN WEST-VLAANDEREN

BRUGGE

Contactpersonen: Bernard Gabriels, T.050 35 55 18
brugge@alzheimerliga.be

Marie-Jeanne Goossens, T. 050 36 40 56

Locatie: WZC Westervier, Speelpleinlaan 44, Brugge

Tijdstip: 14u00 tot 16u00

20 mei 2015: Film (nog te bepalen)

16 juli 2015: Laatste samenkomst van het werkjaar: evaluatie en planning

KORTRIJK

Wij zijn op zoek naar kandidaat-vrijwilligers om de familiegroep te ondersteunen. Interesse? Neem a.u.b. contact op met de educatieve staf-medewerker via mail: laura.weyns@alzheimerliga.be of bel 0495 21 41 19, via het secretariaat: 014 43 50 60

of neem contact op met: Ivan Vandecandelaere (referentiepersoon dementie WZC De Ruyschaert) T: 056 24 55 24; ivan.vandecandelaere@de-ruyschaert.be, Hilde Roelants (referentiepersoon dementie, WZC Sint-Carolus) T: 056 24 52 71, hilde.roelands@st-carolus.be

16 juni 2015: om 19u30 in WZC Sint-Carolus te Kortrijk
8 september 2015: om 14u Locatie: WZC De Ruyschaert, Kloosterstraat 25 - 8510 Marke

JONGDEMENTIE KORTRIJK - SAMENWERKING ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN EN ECD SOPHIA

Contact: T.056 32 10 75

jongdementiekortrijk@alzheimerliga.be

Locatie: Regionaal expertisecentrum dementie Sophia, Budstraat 20, 8500 Kortrijk

Tijdstip: 14u00 tot 16u00

28 april 2015

18 juni 2015

10 september 2015 (culturele activiteit, op voorhand inschrijven a.u.b.)

OOSTENDE

Contactpersonen: Hilde Rentmeesters, T 059 55 55 90, Evelien Cheroutre, T 0498 70 09 10;
oostende@alzheimerliga.be

Locatie: WZC De Boarebreker, Kairostraat 82, Oostende 059 55 50 24, telkens van 19u30u tot 21u30

Tijdstip: van 19u30u tot 21u30

18 juni 2015: Omgaan met verlies en rouwbeleving. Vanya Vandevijvere, referentiepersoon dementie

ROESELARE

Contactpersonen: Marian Claeys, T. 051 24 96 54
roeselare@alzheimerliga.be

Locatie: WZC 'Ter Berken', Zijstraat 59, Roeselare

Tijdstip: 13u45 – 15u45 (onthaal vanaf 13u30).

5 mei 2015: Zonder woorden in contact blijven met elkaar. Werken met aromatherapie, massage, ... warme zorg aanbieden. – Nelly Bryon, animator bij personen met dementie

15 september 2015: Omgaan met agitatie en agressie bij personen met dementie – Hilde Hendrickx, hoofdverpleegkundige OLV ziekenhuis Brugge

STEUN ONS: DOE EEN GIFT!

Rob Philipsen, penningmeester

Alzheimer Liga Vlaanderen vzw is een vrijwilligersorganisatie die maar kan bestaan dankzij giften en legaten van sympathiserende personen en instanties. Alle stortingen van giften in eenzelfde jaar mogen samengeteld worden om het giftentotaal te bepalen. Alzheimer Liga Vlaanderen is door de wetgever gemachtigd om fiscaal aftrekbare giften te ontvangen. Dit wil zeggen dat u vanaf een storting van in totaal minstens 40 euro per jaar een belastingvermindering krijgt van 45%! Wij maken uw attest op en sturen je dit binnen de drie maanden na het einde van het schenkingsjaar. Spijtig genoeg is er (nog) geen belastingvermindering mogelijk voor schenkers die wegens een laag inkomen geen belasting betalen. Zij kunnen hun gift best laten storten door iemand die wel kans maakt op belastingvermindering.

Vele weldoeners storten giften naar aanleiding van speciale gebeurtenissen zoals jubileum, verjaardag, overlijden, Werelddag Dementie of symposium. Anderen organiseren een benefietactie zoals een wandelmarathon of een wafelslag om ons te kunnen sponsoren. Alle redenen zijn geschikt om een goed doel als onze Liga te steunen!

U kan onze goede bedoelingen ook steunen door ons te vermelden in uw testament. Legaten zijn voor ons een welkome bron van inkomsten en u mag er gerust in zijn dat wij uw nalatenschap alle eer zullen aandoen.

Dankzij giften en legaten is Alzheimer Liga Vlaanderen gegarandeerd onafhankelijk van politieke, religieuze of economische belangen en kan zij pluralistisch en zelfstandig werken.

Laat ons samen dementie draagbaar maken: doe een gift of vermeld ons in uw testament!